

شرح نشست پنجاه و پنجم ستاد ملی بازآفرینی شهری ایران

<p>برگزارکننده: دبیرخانه ستاد ملی بازآفرینی شهری</p>	<p>عنوان: پنجاه و پنجمین جلسه ستاد ملی بازآفرینی شهری</p>
<p>مکان برگزاری: وزارت راه و شهرسازی</p>	<p>زمان: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ ساعت: ۱۰:۳۰ تا ۱۲</p>
<p>حاضرین: به شرح جدول پیوست دستور جلسه: - هماهنگی اقدامات فوق العاده سکونتگاه های غیررسمی کلانشهر مشهد مقدس به منظور ارایه گزارش در جلسه آینده در محضر مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)</p>	

شرح روند برگزاری نشست :

پنجاه و پنجمین جلسه ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار، به ریاست آقای محمد اسلامی جانشین ریاست محترم جمهور در این ستاد و وزیر راه و شهرسازی و دبیری آقای مهدی عبوری معاون وزیر و مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران، آقای سید مرتضی میرباقری مدیر محترم دفتر بررسی های راهبردی، اجتماعی و فرهنگی دفتر مقام معظم رهبری، آقای محمد شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آقای مسعود سلطانی فر وزیر ورزش و جوانان، آقای سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آقای رضا اردکانیان وزیر نیرو، سردار سرتیپ پاسدار حسین اشتری فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سردار سرتیپ غلامرضا سلیمانی رئیس سازمان بسیج مستضعفین کشور، آقای محمدصادق معتمدیان استاندار خراسان رضوی و سایر اعضای ستاد در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ برگزار شد.

مهدی عبوری دبیر ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار در این جلسه گزارشی از وضعیت ساماندهی حاشیه نشینی کشور ارایه کرد، او ابتدا با بیان این که براساس آمارهای موجود در کل کشور در ۵۴۳ شهر، مساحتی بالغ بر ۱۴۱ هزار هکتار بافت ناکارآمد شهری وجود دارد، تصریح کرد: این میزان شامل ۲ هزار و ۷۰۰ محله است. دبیر ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار افزود: در مشهد حدود یک میلیون و ۲۵۰ هزار نفر در محلات حاشیه شهر ساکن اند. مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران در ادامه به کمبودهای کالبدی این کلانشهر اشاره کرد و گفت: با توجه به استانداردهای سرانه در طرح جامع مشهد حدود ۹۸۰ هکتار زمین برای تامین خدمات روبنایی و زیربنایی در پهنه های حاشیه شهر مشهد نیاز است که با توجه به پروژه های تعریف شده حدود ۴۸۰ هکتار آن تامین زمین و تعریف پروژه شده است. معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به پروژه های نیمه تمام بازآفرینی مشهد گفت: تکمیل ۱۱ پروژه نیمه تمام و پرداخت مطالبات ۳۹ پروژه مصوب ستاد بازآفرینی استان نیاز به اعتباری بالغ بر ۸۰ میلیارد تومان دارد که درخواست تامین اعتبار از این محل ارائه می شود. دبیر ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار در بخش دیگری از صحبت های خود به بیان راهبردهای بازآفرینی در حوزه کالبدی پرداخت و اظهار کرد: برنامه ریزی و اقدام در قالب برنامه اقدام مشترک به منظور تامین خدمات زیربنایی و روبنایی محلات هدف، جلوگیری از توسعه کالبدی بی رویه حاشیه شهر مشهد از طریق ایجاد کمربند سبز، جلوگیری از دست اندازی به اراضی زراعی و کشاورزی و تقویت یگان حفاظت با نظارت به موقع و ایجاد اکیپ های مشترک نظارتی با حضور دستگاه های قضایی و نظارتی از جمله راهبردهای شرکت بازآفرینی شهری به شمار می رود. مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران با اشاره به راهبردهای بازآفرینی در حوزه اجتماعی گفت: شناسایی و هویت سنجی ساکنان و صدور شناسنامه با ملاحظات قانونی، اتخاذ شیوه مناسب برخورد با اتباع خارجی و تعیین تکلیف اقامت یا بازگرداندن ایشان به کشور مبدأ، برنامه ریزی و مدیریت مهاجرت معکوس، برنامه ریزی همه جانبه و تقویت روستاهای مهاجر فرست، تقویت زیرساخت های اشتغال و سکونت در روستاهای مهاجر فرست و توانمندسازی اقتصادی و ایجاد اشتغال در روستاها و شهرهای مهاجر فرست از جمله راهبردهای حوزه اجتماعی به شمار می رود. معاون وزیر راه و شهرسازی در پایان به بیان درخواست های این شرکت از دستگاه های عضو ستاد ملی بازآفرینی شهری به منظور تحقق برنامه مذکور پرداختند.

در ادامه آقای محمدصادق معتمدیان استاندار خراسان رضوی گزارشی از برنامه ها و اقدامات صورت گرفته در استان خراسان رضوی با تاکید بر شهر مشهد ارائه نمودند. ایشان در پایان گزارش درخواست های استان از ستاد ملی به منظور ساماندهی سکونتگاه های غیررسمی را مطرح کردند.

سپس آقای سید مرتضی میرباقری مدیر محترم دفتر بررسی های راهبردی، اجتماعی و فرهنگی دفتر مقام معظم رهبری به ارائه توضیحاتی در خصوص اسناد قانونی برنامه چهارم و پنجم توسعه به منظور ساماندهی و کاهش سالانه ده درصد از بافت های ناکارآمد پرداختند که با توجه به گزارش سازمان برنامه و بودجه این امر حاکی از وجود کاستی در تحقق برنامه بوده است. از این رو در جلسه ای که خدمت مقام معظم رهبری تشکیل گردید، وزیر وقت راه و شهرسازی برنامه بازآفرینی

شهری سالانه ۲۷۰ محله تا پایان برنامه ششم با کمک دستگاه های عضو ستاد را ارائه نمودند که کاستی های برنامه چهارم و پنجم جبران گردد. سپس در جلسه دوم گزارشی از تحقق برنامه مذکور توسط وزیر وقت ارائه گردید که نشان می داد برنامه پیشرفت نمی کند، از این رو مقام معظم رهبری دستور دادند وزارت کشور به کمک وزارت راه و شهرسازی و ستاد بازرگانی بیاید. ایشان در ادامه با توجه به دستور کار جلسه ستاد ملی با موضوع مشهد ضمن اشاره به تهیه طرح جامع توسط استاندار مشهد به منظور ساماندهی حاشیه نشینی و بازدیدی که از محلات مشهد داشتند بیان نمودند جلساتی با حضور اعضا حاضر در این جلسه برگزار گردیده است و مقرر شد که با آورده اولیه ای وزارت راه و شهرسازی، باقی دستگاه های عضو نیز در سایر حوزه ها به کمک تحقق برنامه مذکور بیایند. ایشان ضمن اشاره به برگزاری جلسه خدمت مقام معظم رهبری بعد از نوروز ۱۴۰۰ با حضور همین اعضای ستاد خواستار ارائه گزارش پیشرفت کار همه دستگاهها در خصوص شهر مشهد مقدس شدند.

در ادامه سردار سرتیپ پاسدار حسین اشتری فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران با اشاره به اینکه اگر بخواهیم تدبیر مقام معظم رهبری را عملیاتی بکنیم، بایستی مشکلات را میدانی تر بررسی کنیم. ایشان برنامه ها و اقدامات نیروی انتظامی در حوزه های مختلف کالبدی، اجتماعی، فرهنگی را جهت پیشگیری از وقوع جرم و آسیب های اجتماعی دانستند و خواستار تقویت کلاتری ها و تجهیز آنها به منظور ساماندهی این مناطق شدند. ایشان با اشاره به استقبال کم ساکنین سکونتگاه های غیررسمی از خدمات مشاوره ای و مددکاری اجتماعی در کلاتری ها خواستار فرهنگ سازی به منظور استفاده از این ظرفیت شدند. همچنین پایش این مناطق توسط دوربین ها از اولویت ها و درخواست های نیروی انتظامی می باشد. ایشان با اشاره به اینکه با راه اندازی کلاتری های مورد نیاز، نیروی انتظامی نسبت به تجهیز و استقرار نیروها اقدام خواهد کرد. ایشان تأکید کردند نیروی انتظامی جهت تحقق برنامه ها آمادگی همه جانبه دارد.

سپس آقای سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ضمن تشکر از گزارشات ارائه شده و برگزاری جلسه از اهمیت اقدامات فرهنگی به منظور پیشگیری از آسیب های اجتماعی در سکونتگاه های غیررسمی اشاره کردند. ایشان عرضه محصولات فرهنگی و هنری را در کنار ایجاد مجتمع های فرهنگی از اقدامات اثر گذار در این مناطق دانستند. ایشان با توجه به ۶ پروژه تعریف شده مجتمع فرهنگی به تعداد کم این پروژه ها اشاره داشتند و تأکید کردند سرانه فرهنگی و هنری و دینی در این مناطق صفر هست. ایشان خواستار تعریف پروژه های بیشتر و همراهی سازمان برنامه و بودجه به منظور اجرایی نمودن برنامه مذکور را خواستار شدند.

جناب آقای سلطانی فر وزیر ورزش و جوانان در ابتدا ضمن اشاره به انجام اقدامات ساماندهی مناطق حاشیه ای در قالب ساماندهی بیش از ۲ هزار زاغه در استان مرکزی که در گذشته (در زمان تصدی گری پست استانداری توسط ایشان) با بسیج امکانات استانی انجام شده بود، از شکل گیری یک اراده جمعی و پای کار بودن دستگاهها و نهادهای مختلف اجرایی جهت انجام اقدامات ساماندهی حاشیه نشینی ابراز خرسندی نمودند. ایشان در ادامه با اشاره به اینکه ورزش یکی از ارزانترین و موثرترین ابزار برای سالم سازی جامعه و پر کردن اوقات فراغت جامعه می باشد، اشاره نمودند وزارت ورزش و جوانان می تواند به صورت ضربتی نسبت به اختصاص منابع و اجرای مکان های ورزشی (مثل زمین های چمن مصنوعی، سالن های چند منظوره و ...) در مناطق مختلف ظرف حدود ۶ ماه تا یک سال اقدام نماید تا در این زمینه بتواند سهمی در ساماندهی مناطق حاشیه نشینی مشهد داشته باشد. ایشان همچنین با ابراز امیدواری در خصوص شکل گیری باور، همدلی و عزم عمومی معتقد بر این بودند که ساماندهی مناطق حاشیه نشین می تواند طی یک زمان ۴ تا ۵ ساله محقق شود و این معضل حاشیه نشینی که به نوعی نظام را نیز از لحاظ امنیتی تهدید می کند، حل شود. در پایان ایشان تأکید دوباره بر آمادگی و پای کار بودن مجموعه وزارت ورزش و جوانان در راستای کمک به ساماندهی این مناطق، در وهله اول بر اتمام پروژه های نیمه تمام در مناطق حاشیه نشین تأکید و در ادامه بر آغاز اجرای پروژه های جدید در این مناطق اشاره نمودند.

جناب آقای شریعتمداری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن تقدیر و تشکر در خصوص برگزاری جلسه، در راستای کاهش و رفع مسائل و مشکلات حاشیه نشینی، بر اقدامات اساسی در این زمینه تأکید نموده و راه حل اصلی را در پیدا نمودن ریشه این مسائل دانستند. ایشان در ادامه ضمن ارائه گزارشی از وضعیت میزان درآمد ثابت مطمئن و غیر ثابت نامطمئن در پهنه های مختلف شهرهای تبریز، آبادان، اصفهان، تهران و مشهد. بر اساس آمار رسمی، اشاره نمودند که بیشتر پهنه های حاشیه ای و پیرامون این شهرها دارای درآمد غیر ثابت و نامطمئن هستند. یعنی این مناطق غالباً دارای سکنه فاقد شغل و درآمد ثابت و مطمئن می باشند. ایشان با اشاره به آمار خانوارهای دارای درآمد ناپایدار در شهر مشهد وضعیت این شهر را در مقایسه با شهرهای قبلی بحرانی عنوان نمودند. ایشان همچنین با اشاره به وضعیت سایر شهرهای استان خراسان رضوی، وضعیت این شهرها را نیز از نظر میزان درآمد ثابت نگران کننده توصیف کردند که می بایست در این خصوص اقدامات اساسی و کلان در سطح کشور و توسط سازمان برنامه و بودجه به عنوان متولی اصلی و سایر دستگاه ها و نهادها انجام پذیرد. ایشان در ادامه در راستای جلوگیری از وقوع مهاجرت های روستا - شهری به برخی اقدامات صورت پذیرفته توسط این وزارتخانه در سطح روستاهای کشور از قبیل ارائه و توزیع تسهیلات کم بهره به روستاییان، اجرای فعالیت های اشتغال زا در روستاها و ... اشاره نمودند که نتیجه آن در برخی از روستاها شاهد مهاجرت های معکوس بوده ایم. ایشان با اشاره به برخی اقدامات

اجرا شده در روستاها از قبیل اجرای طرح های اشتغالزا، اجرای و توسعه بیمه روستایی، اجرای آموزش های فنی و حرفه ای و ... در روستاها که منجر به ماندگاری جمعیت در این عرصه ها شده است، بر در دستور کار قراردادن و پیگیری این اقدام در آینده تأکید نمودند تا تعداد جمعیت بالایی از روستاییان (به خصوص روستاهای استان خراسان رضوی) زیر پوشش این طرح ها قرار بگیرند. در ادامه وزیر تعاون بر برخی اقدامات و طرح های اجرا شده در پهنه های حاشیه نشین شهر مشهد چون ساخت و راه اندازی مراکز بهزیستی و ارائه خدمات توسط این مراکز به مردم، راه اندازی مراکز ارائه خدمات به کودکان کار و ... اشاره نمودند و در پایان تعهد خود را بر اجرای اقدامات در مناطق حاشیه نشین و بحرانی کشور و شهر مشهد ابراز داشتند. در ادامه آقای رضا اردکانیان وزیر نیرو اشاره کردند که اقدامات خوبی در این مناطق انجام شده است اما هنوز ضروریاتی وجود دارد. اقدامات خوب را شامل احداث ۶۵۰ کیلومتر شبکه جمع آوری، احداث ۳۶ حلقه چاه، سیستم تزریق آب شرب، ۵۰ کیلومتر اصلاح شبکه برشمرند. همچنین گفتند فوریت باقی مانده با توجه به گزارش ارائه شده نیازمند منابع ۷۳۰ میلیارد تومان می باشد. که ۴۰۰ میلیارد آن بر عهده وزارت نیرو و ۳۳۰ میلیارد آن سهم ستاد ملی بازآفرینی شهری می باشد. ایشان به عدم وجود بودجه متمرکز در وزارت نیرو جهت انجام پروژه های مذکور اشاره کرده و تامین منابع مالی از طریق فاینانس و منابع داخلی را امکان پذیر دانستند. ایشان بیان نمودند که وزارت نیرو با همکاری کمیسیون تلفیق، حاشیه را جزء متن آورده که غیرقانونی هم نیست و منتظر ابلاغ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ هستیم. بر اساس این قانون می توانیم برای این محدوده ها از فاینانس و تبصره سه که ده درصد آن از طریق شورای شهر فراهم شده است تأمین منابع کنیم. ما تا قبل از برگزاری جلسه با مقام معظم رهبری در سال ۱۴۰۰ تکالیف این دو موضوع را روشن می کنیم و با هر میزانی که توانستیم منابع را تأمین می کنیم مابقی را ستاد ملی بازآفرینی شهری تأمین نماید.

در پایان آقای محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی و نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری با اشاره به مسایل و معضلات فراوان در شهر مشهد از ترسیم تصویر واضح و روشن از وضع موجود این شهر و بررسی پیشنهادهای متنوع وزارتخانه های دخیل در این امر به منظور ساماندهی به حاشیه نشینی در مشهد خبر دادند. ایشان ضمن اشاره به اینکه سال گذشته با ممارست استاندار خراسان رضوی و همکاری دیگر دستگاه ها مشکلات و معضلات مشهد بار دیگر احصا و بر رفع برخی از آنها تلاش شد، توضیح داد: رویکرد جدید پیشگیرانه است و با این رویکرد تلاش خواهیم کرد تا با دیدگاه پیشگیرانه در ابتدا از گسترش حاشیه نشینی جلوگیری کرده و در گام های بعدی به سمت رفع مشکلات موجود گام برداریم. ایشان بر رفع معضلات مالکیت زمین و اراضی نیز تأکید کرد و همچنین از رعایت موضوعات فرهنگی و اجتماعی در ساماندهی حاشیه نشینی مشهد خبر داد. ایشان افزودند: برنامه ای که برای ساماندهی حاشیه مشهد تعریف شده در قالب ۱۳۱ پروژه دوسالانه است که در گام نخست با بودجه ۱۷۰۰ میلیارد تومانی که وزارت راه و شهرسازی تأمین کرده، عملیات اجرایی آن آغاز می شود. نائب رئیس ستاد ملی بازآفرینی شهری افزود: در ساماندهی بافت های حاشیه ای شهر مشهد حتما از جلب و جذب خیرین و مردم بهره مند خواهیم شد. ایشان بر ایجاد وضعیت مطلوب در بافت های حاشیه مشهد تأکید کرد و گفت: اصلاح وضعیت معابر، احداث زیربنای، اجرای شبکه فاضلاب، احداث مراکز و مجتمع ها برای کمک به بهبود وضعیت زندگی مردم در این برنامه عملیاتی و اجرایی پیش بینی شده است. پس از ارائه گزارش ها و اعلام نظر نمایندگان دستگاه های مختلف و پرسش و پاسخ های سایر اعضای محترم نشست، پیشنهادات به شرح فایل پیوست به اتفاق آراء به تصویب رسید.